

SON KOMPONENTLI FRAZELOGIZMLAR LINGVOKULTUROLOGIK JIHATLARI**Mahmudova Sohibaxon***Farg'ona davlat universiteti 1-bosqich magistratura talabasi**Ilmiy rahbar: Donoxon Usmonova*

Annotatsiya: Haqiqatning miqdoriy aniqligi tavsifisiz na bilim, na inson amaliyoti, na aloqa mumkin. Ingliz tilida miqdor fikrini ifodalash vositalari til tuzilishining barcha darajalariga, frazeologiyaga ham kirib boradi. Maqolaning maqsadi ingliz tilidagi asosiy sonli frazeologik birliklarni o'rganishdir. Maqola bir nechta mualliflar tomonidan ingliz tilidagi frazeologik lug'atlardan to'plangan ingliz tilidagi asosiy sonli 65 ta frazeologik birlikning semantik tahliliga qaratilgan. Tilshunoslikda sonli frazeologik birliklarga doimo alohida qiziqish mavjud.

Kalit so'zlar: asosiy sonlar, miqdor, frazeologik birliklar, frazema, komponent, semantika.

Kirish

Har bir inson o'z nutqining boy, hissiy va ifodali bo'lishini xohlaydi. Bunga erishishning asosiy usullaridan biri turli frazeologik iboralardan oqilona foydalanishdir.

Shveysariyalik tilshunos, frazeologiya nazariyasining asoschisi Charlz Balli fransuz tilidagi tilshunoslik va frazeologiya sohasini tadqiq qildi, ammo uning frazeologik birliklarni tizimlashtirish va tasniflashga urinishi boshqa tillarda frazeologik sohada bir qator boshqa tadqiqotlarga olib keldi. , shu jumladan ingliz tili [1].

Sivilizatsiya rivojlanishi va fanning inson hayotiga jadal kirib borishi bilan raqamlarning roli doimiy ravishda oshib bormoqda, shuning uchun tadqiqot tobora dolzarb bo'lib bormoqda [2].

Ingliz raqamlarining frazeologik birikmalar nuqtai nazaridan semantik o'zgarishi ularning bir-birini o'zgartirishi, turli miqdoriy to'ldirishni amalga oshirish qobiliyatida namoyon bo'ladi (Ikki bosh birdan yaxshiroqdir; to'rt ko'z ikkitadan ko'proq narsani ko'radi), stilistik vositalarda qo'llaniladi.

Frazeologik birliklar xalqning turmush tarzini, qiziqishlari, tashvishlari va urf-odatlarini, tarixiy va ma'naviy evolyutsiyasini, axloqiy va estetik qadriyatlar tizimini o'ziga xos va ifodali aks ettiradi. Ushbu maqolaning maqsadi frazeologik birliklarni tarjima qilishning ba'zi muammolarini ko'rsatishdir . Ularni hisobga olgan holda ingliz tilini o'zbek tiliga tarjima qilish lingvokultural xususiyatlar. Til madaniyati shaxs "til madaniyati" va "nutq madaniyati" hodisalarining o'zaro ta'sirida shakllanadi

". Uning asosida yozma va og'zaki nutq normalarini bilish, semantik va ifodali tizimning imkoniyatlari, namunaviy san'at, publitsistik va boshqa ba'zi matnlarni o'rganish.

Biz globallashuv davrida yashayapmiz, shuning uchun chet tillarini bilishning ahamiyati har kuni ortib bormoqda. Natijada madaniyatlar o'rtasidagi aloqa muammolari bo'yicha tadqiqotlar va xalqlar tobora intensivlashib bormoqda. Shunday qilib, til muhim vosita hisoblanadi dunyo haqidagi ma'lumotlarni jamlash, ayni paytda eng muhim belgi sifatida ishlaydi muayyan odamlar. Aynan tilda odamlarning mentaliteti, psixologiyasi, urf-odatlar va odatlar eng aniq ifodalangan. Bu milliy adabiyotni yaratish vositasi muayyan odamlar haqidagi ma'lumotlarning asosiy ombori. Milliy mentalitet hayotning o'ziga xos xususiyatlari, urf-odatlarini aks ettirishda namoyon bo'ladi, tarix va madaniyat, asosan frazeologik birliklar. Maqollarning xususiyatlaridan biri bu berishdir odamlar voqelikning ob'ektiv hodisalarini baholaydilar va shu bilan dunyoqarashni ifoda etadilar.

Frazeologik birliklarda o'ziga xos fikrlash, hukm qilish usuli, xususiyati ifodalangan.

Ko'rishlar; ular hayot va hayotni, ruh va xulq-atvorni, odob-axloq va urf-odatlarini, e'tiqodlarni va xurofotlar.

Frazeologik birliklarning lingvistik va madaniy tahlili tashqi omillarga bog'liq: tarix mamlakat, uning madaniyati, kundalik hayoti va boshqalar. Tilshunoslikda frazeologik birliklarni o'rganish va madaniy jihat aniqlashtirishga yordam beradi va ba'zi hollarda qo'shimcha semantik soyalarni o'rnatishga yordam beradi

milliy va madaniy semantika bilan. Frazeologik birliklar, maqol va matallar voqelikning barcha hodisalariga munosabat bildiradi, hayotni aks ettiradi va odamlarning dunyoqarashi barcha xilma-xilligi bilan ular har kuni, ijtimoiy, falsafiy, xalqning diniy, axloqiy, axloqiy va estetik qarashlari. Va bu vazifa bilan maqollar engish juda muvaffaqiyatli. Ularning mavzusi haqiqatan ham cheksizdir. Ular mutlaqo barcha jihatlarini qamrab oladi inson hayoti, voqelikning turli hodisalari o'rtasidagi eng xilma-xil munosabatlar. Tilning idiomatikasida, ya'ni ta'rifi bo'yicha milliy o'ziga xos qatlamda, qadriyatlar tizimi, jamoat axloqi, dunyoga, odamlarga, boshqa xalqlarga munosabat ko'rsatilgan. Frazeologik birliklar turmush tarzini, geografik joylashuvini eng aniq aks ettiradi, yagona madaniyat bilan birlashtirilgan ma'lum bir jamoaning tarixi va an'analari. An'anaviy yo'naltirilgan tilshunoslikda bunday muammolar va vazifalar doimiy ravishda qo'yiladi va endi fanga singib ketgan vositalar va usullar bilan hal qilib bo'lmaydigan shakllangan, ammo sinkretik mantiqiy-lingvistik, psixolingvistik va sotsiolingvistik usullardan foydalanishni talab qilish matn tilshunosligini o'rganish. Bizning fikrimizcha, lingvokulturologiya tahlilning maxsus sohasi sifatida savolning bunday bayonoti hayotga olib keladi. Frazeologik birliklarni ingliz tilidan o'zbek tiliga tarjima qilish muammolari, ularni hisobga olgan holda lingvistik va madaniy xususiyatlari, eng qiyin turlaridan biri hisoblanadi tarjima transformatsiyalari. Tarjima ob'ekti abstraktsiya sifatida til tizimi emas, ammo ma'lum bir nutq boshqa tilda ishlaydi (asl matn), uning asosida boshqasi boshqa tilda nutq ishi (tarjima matni) yaratiladi. Tarjimaning maqsadi asl tilni yaqindan bilmagan o'quvchini (yoki tinglovchini) tanishtirishdir ushbu matn bilan (yoki og'zaki nutqning mazmuni)

mumkin. Tarjima qilish to'g'ri ifoda etishni anglatadi va to'liq bir til orqali allaqachon boshqasi orqali ifodalangan narsa til. Tarjima ekvivalentligiga erishish (tarjimaning etarliligi), farqlariga qaramay ikki tilning rasmiy va semantik tizimlari tarjimondan birinchi navbatda quyidagilarni talab qiladi tarjima deb ataladigan ko'plab va yuqori sifatli tillararo o'zgarishlarni amalga oshirishga qodir transformatsiyalar-tarjima matni manbadagi barcha ma'lumotlarni etkazishi uchun tarjima tilining me'yorlariga qat'iy rioya qilgan holda, iloji boricha to'liq matn. Har qanday tilning frazeologiyasi-bu qarashni aks ettiruvchi qimmatli lingvistik meros dunyo, milliy madaniyat, urf-odatlar va e'tiqodlar, unda so'zlashadigan odamlarning fantaziyasi va tarixi. Frazeologiya muammolari amaliyot uchun ham, tarjima nazariyasi uchun ham juda muhimdir; ular ko'pincha katta amaliy qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi va katta nazariy qiziqish uyg'otadi, chunki ular turli tillarda bajariladigan semantik va stilistik funktsiyalarning farqi bilan bog'liq xuddi shu haqiqiy ma'nodagi so'zlar bilan va bunday so'zlar kiradigan kombinatsiyalardagi farqga turli tillarda. Bu qog'oz tarjima ko'plab muammolar faqat ba'zi muhokama frazeologik birliklar. Ingliz tilining turg'un iboralari o'ziga xos, milliy, o'ziga xos xususiyatlarga ega. Ushbu frazeologik birliklarning tarkibiy qismlarini o'ziga xos xususiyatlar bilan birga tarkibiy va semantik xususiyatlarga ega bo'lgan birliklar sifatida tavsiflash mumkin. Ushbu maqolaning maqsadi ingliz frazeologik birliklarida son komponentlarining vazifasini tahlil qilishdir. Bu to'plam ifodalarining ekvivalentlari ham aniqlandi.

Raqamlar xatti-harakatlarni, qahramonlarni va afsonaviy vaziyatlarni keltirib chiqaradi va jamiyatning merosiga murojaat qilish ularga beradigan hokimiyat belgisini o'z ichiga oladi. Yoki frazema yaxlit holda ramzni oladi, yoki u faqat sonini saqlaydi, raqam belgi vazifasini bajaradi va tashqi kontekstning barcha xotirasini olib yuradi [5].

Raqam ot bilan birlashganda u bilan birga sintaktik birlik, gapning bir bo'lagini hosil qiladi. Biroq, ular frazemaning bir qismi bo'lsa, raqamlar boshqacha ko'rinadi. Kardinal va tartib raqamlarning cheklangan qismigina frazeologik munosabat o'rnatishi mumkin va bular asosan oddiy sonlardir. Kardinal va tartib sonlar eng ko'p, yig'ma sonlar esa frazemalarda kamroq uchraydi. Frazemalarning o'ziga xos xususiyati shundaki, uning bir yoki ikkita komponenti o'zaro almashibgina qolmay, balki butun leksik tarkibi ham o'zgarishi mumkin [5]. Raqamli iboralar insonning ichki va tashqi xususiyatlarini aks ettiradi. Frazeologik birikmalarda son komponentining ishlatilishi ijtimoiy ko'rsatkichlar holatiga ko'ra taxminiy va noaniqdir.

"Bir" sonli frazeologiya.

"Hammasi bir parcha" - to'liq buzilmagan, buzilmagan, buzilmagan yoki yaxshi holatda. Bxtlimizki, o'sha avtohalokatdan hammasini bir bo'lakda olib chiqdik.

"Bir zarbada" - bir vaqtning o'zida va bitta hal qiluvchi harakat bilan bajarilgan yoki bajarilgan. Armanlarni bir zarbada tor-mor etish uchun ozarbayjonliklar Qorabog'da bor kuchlarini to'plashdi.

"Ikki najas orasiga tushish" - ikki narsa orasiga tushib qolish va shuning uchun ikkalasini ham etarli darajada bajara olmaslik yoki joylashtira olmaslik. Agar biror narsa ikkita axlat orasiga tushib qolsa, u ikkita maqsaddan biriga erisha olmaydi. Bu ibora Ingliz tilida birinchi marta Confessio Amantis asarida o'rta asr yozuvchisi Jon Gouer tomonidan tilga olingan ikki taburet orasidagi maqoldan kelib chiqqan [6].

Grammatika qo'llanmasi ikki taburet orasiga tushadi — bu yangi boshlanuvchilar uchun juda qiyin, ammo ilg'or talaba uchun yetarlicha batafsil ma'lumot yo'q.

"Kimdirga bir-ikki narsa ayt" - kimnidir uning noto'g'ri e'tiqodi yoki noto'g'ri nuqtai nazari haqida tuzatish yoki unga qarshi turish. O'sha nopok kecha bo'yi guruhimizdagi ayollarga nisbatan yomon so'zlarni aytdi. Men u yerga borib, unga bir-ikki gap aytaman!

"Bir kamonga ikkita ip" - muvaffaqiyatga erishish yoki biron bir vazifa yoki faoliyatni amalga oshirishning ikki yoki undan ortiq usullari. Hech bo'lmaganda, agar aktyorlik karerangiz tushmasa, buxgalteriya hisobi bo'yicha ikkita toringiz bor. Men har doim loyihani zaxira usuli bilan rejalashtirishga harakat qilaman, agar birinchi rejam buzilib qolsa. O'z kamoningizga ikkita ipni ushlab turish har doim yaxshi!

"Ikki va ikkitasini bir joyga qo'ying" - mavjud dalillardan nimanidir aniqlash, taxmin qilish yoki xulosa qilish, ayniqsa juda aniq yoki taxmin qilish oson. Menimcha, u ikkitasini birlashtirdi va Jon butun vaqt davomida undan o'g'irlaganini tushundi.

"Ikkisi yo'q" - tanlov, muqobil yoki boshqa talqin yo'q. Bu "buning ikki yo'li yo'q" bilan bir xil. Buning ikki yo'li yo'q. Fermani sotishga majbur bo'lamiz.

"Bir tosh bilan ikkita qushni o'ldir" - bitta harakatda ikkita narsaga erishish uchun. Har safar uy yumushlarini bajarayotganimda ingliz tilini o'rganish uchun podkastlarni tinglashni yaxshi ko'raman. Shunday qilib, men bir tosh bilan ikkita qushni o'ldiraman.

"uch" raqami bilan qurilish

"Kimdir yoki biror narsa uchun uchta xursandchilik" - (bering) uchta quvonch, ma'qullash, minnatdorchilik yoki tabriklar. Ba'zan kinoya, kinoya yoki hazil sifatida ishlatiladi. So'nggi daqiqada urgan ajoyib goli bizni o'yinda g'alaba qozongan Sara uchun uchta olqish!

Malakali ma'qullash yoki engil ishtiyoq, ba'zan E.M. Forsterning "Demokratiya uchun ikki xursandchilik" (1951) kitobining sarlavhasida bo'lgani kabi, ikki marta olqish bilan ifodalanadi.

"to'rt" raqami bo'lgan ibora

"To'rt oyoqda" - odamning qo'llari va tizzalari; to'rt oyoqli hayvonning barcha oyoqlarida. Qum ichidan uzugimni topmoqchi bo'lib, to'rt oyoqqa turib oldim.

"Mana shu to'rtta devor ichida" - Bu siz biror narsani sir saqlash haqida gapirganda ishlatiladi. Bu to'rtta devordan uzoqroqqa ketishiga yo'l qo'ymang (hozirda xonada bo'lmagan boshqa hech kimga aytmang).

"(to'rt) shamolga tarqal" - keng maydon bo'ylab tarqalish. Agar bir guruh narsalar yoki odamlar to'rtta shamolga tarqalib ketsa, ular bir-biridan uzoqda joylashgan turli

joylarga boradilar yoki yuboriladi. _Bu Daniyadagi eng yaxshi rasmlar to'plami edi, lekin oxirgi urush paytida u parchalanib, to'rt tomonga tarqalib ketdi.

"Barcha (to'rt, olti, va hokazo) silindrlarga urish" = "Barcha (to'rt, olti, va hokazo) tsilindrlarda bo'lish" = "Barcha (to'rt, olti, va hokazo) tsilindrlarda ishga tushirish" - ishlayotgan yoki ishlaydigan samaradorlik, tezlik yoki mahsuldorlikning eng kerakli yoki mumkin bo'lgan eng yuqori darajasi. Agar biz uni jamoamizga qo'shsak, biz to'rtta tsilindrni uramiz.

"Besh" raqami bilan ifoda

Sizga kerak bo'lgan narsani topa olmayapsizmi? Adabiyot tanlash xizmatini sinab ko'ring .

"Qancha loviya beshta qilishini bil" = "bir yoki ikkita narsani bilish" = "qaysi tomondan bilish" - biror narsa haqida bilimdon bo'lish. Agar kimdir beshta loviya qancha ekanligini bilsa, ular aqlli va oqilona. Bu ispan yozuvchisi Servantes o'zining "Don Kixot" (1605) romanida qo'llagan juda qadimgi ibora. Bu topishmoqqa asoslangan bo'lishi mumkin. Men san'at haqida bir-ikki narsani bilaman: men kollejda san'at tarixi bo'yicha mutaxassis edim, bilasizmi!

"Oltinchi tuyg'u" - Har bir inson his-tuyg'ularning faqat besh turi borligini biladi. Odamlar ma'lum bir vaziyatda o'zlarining sezgilari haqida gapirmoqchi bo'lganlarida, ular "oltinchi his" haqida gapiradilar. Ushbu ibora ingliz tilida ham faol qo'llaniladi, aniq kelib chiqishi aniqlanmagan.

Oltinchi tuyg'u meni nimadir noto'g'ri ekanligi haqida ogohlantirdi.

"Hamma olti va ettita bo'ling" - chalkash, yomon tashkil etilgan yoki qiyin vaziyatda, to'liq tartibsizlikda. Bu ingliz tilida taxminan to'qqiz yuz yildan beri mavjud bo'lgan ibora, ammo ma'no o'zgargan. Bu ibora qimor jargoni sifatida paydo bo'lgan va qadimgi frantsuz cinque (besh) va sice (olti) ning o'zgarishi yoki buzilishi bo'lishi mumkin, bular zarlardagi eng yuqori raqamlardir. Oltita va ettita ikki yoki undan ortiq kishi o'rtasidagi kelishmovchilik holatini ham anglatishi mumkin. 1) U eri vafot etganidan beri olti-etti yoshda edi. 2) Hukumat vazirlari qochqinlar ustidan oltita va yettida bo'lgan.

"Bir yarim o'ntadan oltitasi bo'l" - Bu ikki variant o'rtasidagi farq ahamiyatsiz, ahamiyatsiz yoki ahamiyatsiz; ikkala variant ham yaxshi yoki boshqasi kabi ishlaydi.

Katta yo'l bo'ylab onangnikiga borsak yoki shaharni kesib o'tamiz. Bu taxminan bir xil vaqtni oladi, shuning uchun u bittadan oltita, ikkinchisi esa yarim o'nlab.

"etti" raqami bilan ifodalangan

"Yeti liga botinkalari" — egasiga yetti liga bo'ylab sayohat qilish yoki juda tez tezlikda sayohat qilish imkonini beradigan afsonaviy butsalar; bu juda yuqori tezlikda sayohat qilish imkoniyatini beradi. U Evropa xalq og'zaki ijodida o'z ifodasini topgan. Biz hali ham uning yetti ligadagi tezkor butsalarini, uning global miqyosda qo'llanilishini va ko'zni qamashtiruvchi faktik bilimini xohlaymiz.

"Yeti o'limga olib keladigan gunoh" - barcha yomon ishlarga sabab bo'lgan shaxsning fe'l-atvoridagi kamchiliklar: Yeti o'limga olib keladigan gunohlar -

ochko'zlik, hasad, ochko'zlik, shahvat, manmanlik, g'azab va dangasalik. Etti halokatli gunoh birinchi marta katolik cherkovi tomonidan kiritilgan. U ettita halokatli gunohning qaysi biri siyosatchiga nisbatan sezgir bo'lishidan hayron bo'ladi.

"Sakkizta to'pning orqasida" - muammoda; zaif yoki yo'qotilgan holatda. Kechirasiz, men bu oyda sakkizta to'pdan orqadaman. Men hissa qo'shmayman.

"Sakkizdan ortiq bir bor" = "bir ikkita ko'p" - to'liq mast bo'lish uchun etarli miqdorda spirtli ichimliklarga ega bo'lish. Kechqurun men o'zimni nazorat qila boshladim, lekin yarim tunda men sakkizdan biriga ega bo'ldim va o'zimni namoyish qila boshladim.

"To'qqiz kunlik mo'jiza" - qisqa vaqt ichida qiziqish uyg'otadigan odam yoki narsa. Bir kunlik mo'jiza yoki to'qqiz kunlik mo'jiza - bu juda qisqa vaqt ichida qiziqarli, samarali yoki muvaffaqiyatli bo'lgan kimdir yoki narsadir. Guruhning eng katta qo'rquvi bir kunlik mo'jizaga aylanib qolish edi, u keyingi katta ovoz efirga chiqqanda tez orada unutiladi.

"O'ndan to'qqiz marta" - deyarli har safar, deyarli har bir holatda. "Yuzdan to'qson to'qqiz marta" shaklida ham qo'llanadi. O'n kishidan to'qqiz marta choy emas, balki qahvani tanlaydi.

"O'ninchi raqam (№ 10)" — Buyuk Britaniya bosh vazirining qarorgohi manzili (Dauning-strit, 10), kengaytmada bosh vazir yoki Buyuk Britaniyaning amaldagi hukumatiga murojaat qilish uchun ishlatiladi. Hujumni tezda qoralab, bosh vazir qasos olishga va'da bergan o'ninchi raqamdan keldi.

"O'n (yoki ikki) bir tiyin" - juda keng tarqalgan oddiy yoki keng tarqalgan. Agar narsalar yoki odamlar ikkita bir tiyin yoki o'n tiyin bo'lsa, ular juda ko'p, shuning uchun ular ayniqsa qimmatli yoki qiziqarli emas. Golf bo'yicha kitoblar ikki tiyin. G'amgin iqtisodiy prognoz Evropada o'n tiyin.

"O'ndan birga" - Bu juda katta ehtimol. O'ndan birga ular hech qachon bilib bo'lmaydi baribir buni kim qildi.

"O'n to'qqizdan o'ntagacha gapiring" - juda tez, shoshilinch va / yoki baquvvat gapirish. Xolam unga qiziqadigan mavzuni olsangiz, o'n to'qqizdan o'nga qadar gapira oladi.

"O'ttiz kumush tanga" - xiyonat ramzi. Bu atama Bibliyadan kelib chiqqan bo'lib, u erda Yahudoning Isoga xiyonat qilgani uchun o'ttiz kumush tanga bo'lgan. O'shandan beri u xiyonatni ramziy qildi. O'rta asrlarda ba'zi diniy muassasalar Rodos orolining qadimgi yunon tangalarini O'ttiz bo'lak kumush namunasi sifatida ko'rsatishgan.

"64 (yoki oltmish to'rt) dollarlik savol" - oltmish to'rt dollarlik savol. Juda muhim va javob berish qiyin yoki murakkab savol. 1940-yillarning "Oling yoki Leave It" radio dasturining sarlavhasidan olingan bo'lib, unda katta mukofot 64 kumush dollar edi. Kim g'alaba qozonadi? Endi bu oltmish to'rt dollarlik savol.

"Yuz birga" - Bu juda dargumon (biror narsa sodir bo'ladi yoki bo'ladi). Ular yechim yo'lida ishlayapmiz, deyishadi, ammo Kongress boshi berk ko'chaga kirib

qolgani sababli, menimcha, ular bu masala bo'yicha har qanday qonunni qabul qilishlari yuzdan birdir. Ularning soni yuzdan birga ko'p bo'lsa-da, qat'iy edi.

"Ming marta yo'q" - juda aniq, yo'q! Bob: Mana, shirin kartoshka oling. Bill: Yo'q, rahmat. Bill: Qani! Bill: Yo'q, yo'q, ming marta yo'q! - Bob:

"Ming (yoki tonna) g'isht kabi" - Bir tonna g'isht kabi bir narsa juda to'satdan va kuch bilan sodir bo'lishini ko'rsatish uchun ishlatiladi. Iyul oyining o'rtalariga kelib, xavflar Bobbiga bir tonna g'isht kabi urildi. Orfey uni uchratganida, u yigirma yoshda edi va u bir tonna g'isht kabi unga tushdi. Eslatma: Metrik o'lchov tonnasi vaqti-vaqti bilan tonna o'rniga ishlatiladi. Keyin haqiqat unga bir tonna g'isht kabi urildi.

"Bir million dollar kabi his eting" - o'zingizni juda jozibali yoki juda mustahkam sog'lig'ingizni his qilish. Agar siz million dollarni his qilsangiz, o'zingizni sog'lom va baxtli his qilasiz. Voy, bu yangi kostyumda o'zimni million dollardek his qilyapman!

Xulosa

Raqamli frazeologik birliklar sohasidagi tadqiqotlar ularda aks etgan son tushunchasining madaniy va tipologik xususiyatlarini ochib berish nuqtai nazaridan eng mazmunli hisoblanadi. Frazeologik birikmalarda son komponentining ishlatilishi ijtimoiy ko'rsatkichlar holatiga ko'ra taxminiy va noaniqdir. Frazeologiyadagi son komponenti ham lingvomadaniy xususiyatga ega.

Ingliz tilida kardinal son komponentli frazeologik birliklar alohida o'rin tutadi. Kardinal sonli frazeologik birliklar o'ziga xosligi va semantik yaxlitligi bilan ajralib turadi. Hozirgi zamon tilshunosligi yetarli darajada rivojlanganligiga qaramay, olimlar erkin va frazeologik iboralar kontekstida sonlarning lingvistik va kognitiv jihatlariga, ularning qiyosiy tillardagi farqlariga jiddiy e'tibor qaratdilar. O'rganilayotgan son komponentlari aytilayotgan ma'noni kuchaytiruvchi vazifasini ham bajargan.

Biz maqolada kardinal son komponentli oltmish beshta tanlangan ingliz frazeologik birliklarini tahlil qildik va ularning semantik ma'nolarini aniqladik. Tekshiruv natijasida asosiy son komponentlarining miqdor kabi semantikasi aniqlandi.

Tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, ingliz frazeologik birliklarida bir va ikki sonlar eng mahsuldor sonlardir. Ushbu raqamlardan foydalanish asosan mantiq va haqiqat bilan belgilanadi. Ingliz tilida uch, etti va to'qqiz raqamlari juda tez-tez ishlatilmaydi. Ikki va uchta raqamlar giperbolik semantikaga ega. Etti raqam odatda ingliz tilida sehrli va haqiqiy bo'lmagan narsa bilan bog'liq. Ingliz frazeologik birikmalarida sakkiz soni unumli emas. Ingliz frazeologiyasida o'ninchi raqam ham tez-tez ishlatilmaydi birliklar.

Barcha mumkin bo'lgan nuqtai nazarlar muhokama qilinadi va frazeologik birliklardagi so'zlarning to'rt turi aniqlanadi: haqiqiy so'zlar, potentsial so'zlar, "oldingi" so'zlar, arvoh so'zlar. Frazeologik birliklarning shakllanish jarayoni murakkab va uzluksiz nazariy va amaliy jihatdan sivilizatsiya rivoji bilan bog'liq bo'lib, frazeologiyani o'qitish ham lingvistik, ham tildan tashqari jihatlarini hisobga olishi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Kunin, AV (1990) Zamonaviy ingliz frazeologiyasi kursi, Moskva. (rus tilida).
2. Granger, S. va Meunier, F. (Tahrirlar). (2008). Frazeologiya: fanlararo nuqtai nazar. Jon Benjamins nashriyoti.
3. Kunin, A. V. (1986). Kurs frazeologii sovremennogo angliiskogo yazyka. Moskva. (rus tilida).
4. Andreici, MT (2016). Frazemalarning tarjiması. Professional aloqa va tarjimashunoslik, (9), 153-166.
5. Baranova, SV (2012). Miqdoriy-sifat munosabatlari falsafasi. Filologik traktatlar, 2(4), 5-10.
6. Satvoldievna, U. D., & Qizi, A. M. N. (2020). Comparative typological analysis of semantic-structural features of conditional inclination in different systematic languages. *Проблемы современной науки и образования*, (4-2 (149)), 21-23.
7. Usmonova, D. (2022). PRINCIPLES OF DIVISION OF WORD CATEGORIES IN UZBEK LANGUAGE. *YOUTH, SCIENCE, EDUCATION: TOPICAL ISSUES, ACHIEVEMENTS AND INNOVATIONS*, 1(2), 60-65.
8. Usmonova, D. S., & Yusupova, M. I. Q. (2021). Comparative analysis of the somatic phraseological units of the english and russian languages with the component "heart". *Current research journal of philological sciences (2767-3758)*, 2(11), 94-99.
9. Усмонова Д. С. Роль и особенность соматических фразеологизмов различных языков // *Мировая наука*. – 2019. – №. 9. – С. 250-252.
10. Satvoldievna, U. D., & Qizi, A. M. N. (2020). Comparative typological analysis of semantic-structural features of conditional inclination in different systematic languages. *Проблемы современной науки и образования*, (4-2 (149)), 21-23.
11. Satvoldievna, U. D., & Qizi, R. K. B. (2020). Linguistic analysis of puns in the English language. *Проблемы современной науки и образования*, (2 (147)), 38-40.
12. Sotvoldiyevna U. D. et al. Political Euphemisms in English and Uzbek Languages (A Comparative Analysis) // *Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching*. – 2022. – Т. 9. – С. 92-96.
13. Satvoldievna, U. D. (2021). Axiological Characteristics Of English, Uzbek And Russian Phraseological Units. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*, 3(06), 40-45.
14. Satvoldievna, U. D. (2020). A typological analysis of body parts names in English as part of somatic phraseology. *Проблемы современной науки и образования*, (2 (147)), 32-34.